

Visiedocument Extrahandenvoorde zorg & Extracoachingvoorde zorg

1 mei 2020

Inhoud

Inleiding.....	1
Extrahandenvoorde zorg.....	2
Middellange termijn (mei - juni – juli - augustus).....	2
Lange termijn.....	3
Extracoachingvoorde zorg.....	4
Korte termijn (mei - juni).....	4
Middellange termijn (juli-augustus).....	5
Langere termijn (september-oktober).....	5

Inleiding

De ontwikkelingen rondom het Coronavirus hebben flinke gevolgen voor het zorgpersoneel in Nederland. Er wordt een groot beroep gedaan op de inzetbaarheid in bepaalde sectoren en op bepaalde afdelingen, terwijl andere sectoren en afdelingen nagenoeg stil liggen. Gaandeweg vindt hierin verschuiving plaats van de acute zorg naar de care sector.

Vanuit diverse kanten hebben mensen zich gemobiliseerd om hun hulp aan te bieden aan sectoren en afdelingen die hulp kunnen gebruiken. Vanuit de regionale werkgeversorganisaties, RegioPlus, MEVA, het regioteam van VWS en landelijke partijen is daarop hard gewerkt om de bestaande infrastructuur van het samenwerkingsverband RegioPlus te benutten om ondersteuningsvragen van organisaties in kaart te brengen en ondersteuningsvragen en ondersteuningsaanbod samen te brengen. Dit alles heeft geleid tot een drietal activiteiten:

1. Extrahandenvoorde zorg: een platform waarop zorginstellingen hun ondersteuningsvraag en individuen met een zorgachtergrond hun ondersteuningsaanbod aan kunnen geven. Deze data gaat, via een inmiddels ontwikkeld databasesysteem, naar de regionale contactpunten die zorg dragen voor een juiste selectie en matching.
2. Extracoachingvoorde zorg: een initiatief dat zorgverleners die een luisterend oor of preventieve mentale coaching nodig hebben als gevolg van wat zij gerelateerd aan Corona meemaken koppelt aan een coach die dit kan bieden. De coaches die deze ondersteuning bieden, komen via het platform van extrahandenvoorde zorg in een database. Via het platform Sterk in je Werk, extra coaching voor de zorg (onderdeel van het Sterk in je werk platform) kunnen zorgverleners aangeven behoefte te hebben aan een coach, waarna matching met een coach plaatsvindt via medewerkers van de regionale werkgeversorganisaties.
3. Extraopleidenvoorde zorg, waaronder de Nationale Zorgklas (NZK). Het initiatief van de NZK is verder uitgewerkt in een apart visiedocument. Daarbij wordt nog gekeken naar verduurzaming van het gegeven van extraopleidenvoorde zorg na de Coronacrisis. Hiervoor is een klankbordgroep NZK opgericht.

In dit visiedocument hebben we uitgewerkt wat vanuit het samenwerkingsverband RegioPlus de visie is op de (nabije) toekomst van Extrahandenvoordeezorg en Extracoachingvoordeezorg, in het kader van de Coronacrisis.

Extrahandenvoordeezorg

Extrahandenvoordeezorg is een project. Dit impliceert dat het op zeker moment eindigt. Wanneer het project eindigt, is op voorhand niet te zeggen, omdat onduidelijk is hoe het verdere verloop van Corona is en of er een tweede golf komt die opnieuw een belasting vormt voor sectoren die op dit moment in iets rustiger vaarwater zijn gekomen.

In dit visiedocument kijken we naar de verwachting voor de komende vier maanden (middellange termijn) en naar wat op langere termijn (na deze vier maanden) nodig wordt geacht om op eventuele ontwikkelingen in te kunnen spelen. Een evaluatie van het project extrahandenvoordeezorg is hier een voorwaarde voor.

Naast de directe gevolgen van de Coronacrisis, is er naar verwachting ook sprake van blijvende gevolgen voor (de arbeidsmarkt van) de zorg. De visie hierop is buiten beschouwing van dit document gehouden en wordt meegenomen in de bredere visievorming rondom het programma Samen Regionaal Sterk van RegioPlus, in overleg met de portefeuillehouders zoals benoemd in de RegioRaad op de verschillende thema's.

Middellange termijn (mei - juni – juli - augustus)

Constateringen en (te verwachten) ontwikkelingen m.b.t. ondersteuningsvraag

- Stabilisatie van de acute Corona zorg en (neiging tot) oppakken van reguliere zorg die is blijven liggen
- Toename van vraag vanuit de ouderenzorg: nu is hier al een lichte toename waar te nemen in een aantal regio's. Deze vraag richt zich in de meeste regio's op niveau 3 en niveau 4. Verwachting is op zeker moment meer uitval van vast personeel als gevolg van overbelasting/ziekte, waardoor meer ondersteuningsbehoefte komt. Bij gebrek aan ondersteuningsaanbod op niveau 3 en niveau 4 volgt dan mogelijk een verschuiving richting lagere opleidingsniveaus
- In de zomermaanden zal naar verwachting de ondersteuningsvraag in alle zorgsectoren oplopen zoals ieder jaar in de vakantieperiode het geval is. Mogelijk wordt dit in vergelijking met voorgaande jaren een grotere ondersteuningsvraag omdat vast personeel opgelopen vakantietegoeden op wil nemen.

Constateringen en (te verwachten) ontwikkelingen m.b.t. het ondersteuningsaanbod

- Extrahandenvoordeezorg kent een bestand van ruimt 22.000 personen die aanbieden te ondersteunen in de zorg. De mate van inzetbaarheid én de achtergrond van deze personen varieert sterk.
- Het ondersteuningsbestand dat tot nu toe niet is ingezet, is lastig te matchen als gevolg van:
  - * onvoldoende uren beschikbaarheid
  - * het behoren tot een risicogroep
  - * risico op kruisbesmetting
  - * teveel afstand tot de zorg voor wat betreft de achtergrond (wat teveel begeleiding vraagt)
- Er wordt op dit moment gewerkt aan een nieuwe doelgroep in het ondersteuningsbestand, bestaande uit mensen die via de Nationale Zorgklas inzetbaar gemaakt (willen) worden. Deze mensen kunnen een zorgachtergrond hebben, maar dat hoeft niet. Overigens is de afspraak dat deze mensen alleen de NZK volgen als zij gemachtigd zijn aan een werkgever (zie visiedocument NZK)

- Mensen die hun ondersteuning hebben aangeboden haken af
  - 1) uit onbegrip en onvrede omdat zij (in de media) signalen zien dat de werkdruk erg hoog is maar dat zij desondanks niet ingezet worden
  - 2) omdat zij hun reguliere werkzaamheden weer (gaan) hervatten

Middellangetermijnvisie op extrahandenvoorde zorg

Om in te kunnen spelen op de te verwachten ondersteuningsvraag de komende vier maanden, is het goed het platform van extrahandenvoorde zorg voor die periode in ieder geval in de lucht te houden.

Voorwaarden voor succes:

- Uitbreiding van het doel van extrahandenvoorde zorg:
Het ondersteuningsaanbod uitbreiden van direct Corona gerelateerd ondersteuningsaanbod naar een breder ondersteuningsaanbod voor de zomermaanden
- Verwachtingsmanagement
Goede communicatie naar het bestand van ondersteuningsaanbieders over hun inzetbaarheid en de te verwachten inzetbaarheid in de komende vier maanden. Daarin het aspect van mogelijke voorbereiding via e-learning meenemen
- Opschonen van het bestand
Een (maandelijkse) actie om mensen in het bestand te benaderen met de vraag of zij nog beschikbaar zijn voor komende maand (waar mogelijk gecombineerd met de communicatie in het kader van verwachtingsmanagement)
- Poolvorming en voorbereiding van mensen
Vanuit de regionale werkgeversorganisatie inzetten op samenwerking tussen organisaties (en waar mogelijk sectoroverstijgend) om te komen tot een inzetbare pool mensen (die via e-learning en/of de NZK alvast kan worden voorbereid op hun inzet)
- Systeemverbeteringen
Verbeteringen in het systeem die zijn ingezet en die het matchen en het opleveren van sturingsinformatie door de RCP vergemakkelijken, doorzetten.

Lange termijn

Voor de lange termijn (na augustus) is het lastiger aan te geven welke ontwikkelingen zich zullen voordoen in zowel vraag als in aanbod. Dit hangt tevens samen met het al dan niet uitbreken van een tweede Coronagolf.

Verwachte ontwikkeling m.b.t. de ondersteuningsvraag

- Uitgaande van het uitblijven van een tweede golf, is de verwachting dat de ondersteuningsvraag terug zal gaan naar het niveau van voor de crisis. Dit betekent dat er nog wel behoefte zal zijn aan ondersteuning, maar meer gericht op structurele personele inzet.
- Uitgaande van een tweede Coronagolf is de verwachting dat qua ondersteuningsvraag een herhaling zal komen van de vraag bij de eerste golf. Met als kanttekening dat instellingen die nu gebruik maken van extra ondersteuning naar verwachting eerst de mensen zullen benaderen die op dit moment deze ondersteuning bieden. Wel zal er een bepaalde behoefte bestaan aan extra crisisondersteuning die via extrahandenvoorde zorg geboden kan worden.

Verwachte ontwikkeling m.b.t. het ondersteuningsaanbod

- Het ondersteuningsaanbod zal naar verwachting een stuk lager liggen dan tijdens de eerste golf.
- Door maandelijks opschonen van het bestand, hebben we een actueel bestand van inzetbare mensen die via e-learning aan hun inzetbaarheid (kunnen) hebben gewerkt.

Langetermijnvisie op extrahandenvoorzorg

Afhankelijk van de ontwikkelingen deze zomer en de vooruitzichten op een tweede golf, zou gekozen moeten worden voor:

- 1) Een voortzetting van de middellangetermijnvisie op extrahandenvoorzorg (voor een nader te bepalen periode)
- 2) Een afschaling van extrahandenvoorzorg

Voorwaarden voor succes

- Evalueren
Zowel in het eerste als in het tweede geval, is een evaluatie na de zomer verstandig in het kader van besluitvorming over afschaling van extrahandenvoorzorg of (in bepaalde mate) verduurzaming van geleerde lessen en de wijze waarop dat het beste plaats kan vinden.

- 1) Als sprake is van een voortzetting van de middellangetermijnvisie zullen ook de daar genoemde voorwaarden blijven gelden
- 2) Als sprake is van een afschaling van extrahandenvoorzorg:
  - Bepalen van een einddatum
Vaststellen op welk moment het project afgelopen is en alle betrokkenen hierover informeren
  - Afspraken maken over opschaalbaarheid voor een opnieuw opslaan van Corona of vergelijkbare situaties
Vanuit de evaluatie bepalen wat nodig is, mocht zich in de toekomst een vergelijkbare situatie voordoen, om snel opnieuw op te schalen.

Extracoachingvoorvezorg

Extracoachingvoorvezorg is een project en dus eindig.

Korte termijn (mei - juni)

De verwachting op de middellange termijn is vooralsnog onzeker. De acute vraag zoals deze bij extrahandenvoorvezorg zich voordeed is er vooralsnog niet. De druk op de zorg zal naar verwachting afnemen, dit zien we nu al bij de acute zorg gebeuren, maar ook voor de langdurige zorg zal dit gaan gebeuren (hetzij een stuk trager). Voor de middellange termijn zijn er twee mogelijke scenario's:

- 1) Als gevolg van meer rust, is er meer bezinning en neemt de vraag naar coaching (met name in de langdurige zorg) toe. Tegelijkertijd verwachten we minder gratis beschikbare coaches
- 2) Door een veelvoud aan initiatieven en/of goede opvang door werkgevers zelf wordt er niet in dusdanige getalen gebruik gemaakt van het aanbod van extracoachingvoorvezorg en blijft de behoefte hieraan laag.

Doordat we nu niet weten of we nog voor de golf aan aanvragen voor coaching zitten, of dat er om welke reden dan ook niet de vooraf ingeschatte behoefte bestaat, is het goed om de komende tijd het project eerst voort te zetten. Daarbij zal er:

- 1) Vooral gekeken moeten worden naar het bereiken van de zorgprofessionals zowel landelijke communicatie als regionale communicatie
- 2) Aansluiting gezocht moeten worden met aanpalende initiatieven, om 1) te kijken of we elkaar kunnen versterken, 2) er bij hen wel behoefte lijkt te zijn.

Middellange termijn (juli-augustus)

In juli/augustus zal meer duidelijk zijn over de behoefte aan het project. Afhankelijk daarvan kan besloten worden om:

- Het project af te schalen/te stoppen
- Het project voort te zetten ook in afwachting van een evt. tweede coronagolf (eventueel in een afgeslankte, andere vorm (denk aan datgene waar meeste behoefte aan is, evt teamcoaching)

Langere termijn (september-oktober)

Verdere afname van de coachingsvraag (ook afhankelijk van een eventuele tweede golf). Bij een tweede golf en behoefte aan het project verwachten we een zelfde doorlooptijd als op dit moment. Dit betekent dat na oktober we rekening zullen moeten houden met een evt. golf van aanmeldingen ongeveer 3 maanden later. Afronding van dit project zal dan in het voorjaar van 2021 plaatsvinden.